

• Uvod • Simptomi i dijagnoza • Liječenje

Uvod Gastrinom je tumor gušterače koji proizvodi vrlo visoke nivoe hormona gastrina što potiče želudac da luči kiselinu i enzime uzrokujući peptički ulkus (čir).

Većina ljudi s tim stanjem ima nekoliko tumora smještenih u ili oko gušterače. Oko polovice tumora su karcinomi.

Ponekad se gastrinom pojavljuje kao dio prirođenog poremećaja, sindroma mnogostruke endokrine neoplazije (MEN sindrom) u kojima tumor proističe iz stanica različitih endokrinih žlijezda, kao što su stanice gušterače koje stvaraju inzulin.

Simptomi i dijagnoza Prevelika količina gastrina, koju luči gastrinom, uzrokuje simptome nazvane Zollinger-Ellisonov sindrom. Sindrom uključuje blagu do jaku trbušnu bol zbog pojave peptičkog ulkusa (čira) u želucu, dvanaesteracu i drugdje u tankom crijevu. Može doći do rupture (puknuća), krvarenja i začepljenja tankog crijeva, što ugrožava život. Međutim, u više od polovice ljudi sa gastrinomom simptomi nisu teži nego u onih ljudi koji imaju peptičke ulkuse zbog drugih uzroka. Proljev je prvi simptom u 35% do 40% bolesnika.

Doktor će posumnjati na dijagnozu kada osoba ima česte ili nekoliko peptičkih ulkusa koji ne odgovaraju na uobičajeno liječenje ulkusa. Tada se vrše pretrage krvi da se otkriju nenormalni nivoi gastrina. Vrlo visoki nivoi pokazuju i uzorci želučanog soka dobiveni stavljanjem tanke sonde kroz nos u želudac. Određivanje smještaja tumora može biti otežano zbog toga što su oni obično mali i ima ih mnogo. Doktori koriste nekoliko slikovnih tehnika kao što su CT, UZ i arteriografija.

Liječenje Hirurški se može izliječiti oko 20% onih koji nemaju mnogostruke endokrine tumore. Takvim bolesnicima prije operacije kao i drugima simptome mogu ublažiti uobičajeni lijekovi protiv ulkusa (antiulkusni lijekovi), npr. cimetidin, ranitidin i famotidin. Ako ne, djelotvoran može biti omeprazol (koji smanjuje lučenje kiseline na drugi način). Ako to liječenje ne uspije, može biti potrebna operacija uklanjanja želuca (totalna gastrektomija). Ta operacija ne uklanja tumor, ali gastrin više ne može djelovati na želudac, pa simptomi nestaju. Ako se želudac ukloni, potrebna je dnevna nadoknada vitamina B12 i kalcija.

Ako su se maligni tumori proširili na druge dijelove tijela, lijekovi protiv raka (kemoterapija) mogu pomoći u smanjivanju broja tumorskih stanica i razine gastrina u krvi, ali to liječenje ne liječi rak koji je na kraju smrtno.